

ACTUALITAT SEGRE RIALB

ACTUACIONS TURÍSTIQUES
PER VALOR DE
2,5 MILIONS D'EUROS
DEL FONS NEXT
GENERATION DINS
DEL PROJECTE
DEL CONSORCI
SEGRE RIALB
"SEGRE RIALB:
ESTACIÓ NÀUTICA
D'INTERIOR"

QUEDA CONSTITUÏDA
L'ASSOCIACIÓ DE
PROPIETARIS FORESTALS
DE LA CONCA DEL
SEGRE RIALB

EMPRENEDORIA:
RAMON BAJONA
I SALVADOR GRAELLS

editorial

3

ho sabies?

4

Queda constituïda
l'associació de propietaris
forestals de la Conca del
Segre Rialb

7

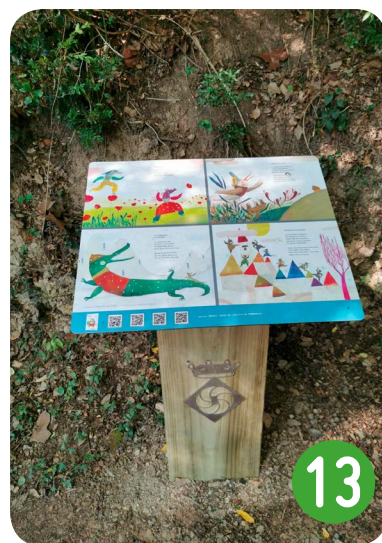
Els miradors
panoràmics de
Camina Pirineus

10

mirades

Nou embigat
a l'església de
Sant Martí de
Terrassola

16

agenda

l'emprenedor

ACTUALITAT SEGRE RIALB

ACTUACIONS TURÍSTIQUES
PER VALOR DE
2,5 MILIONS D'EUROS
DEL FONS NEXT
GENERATION DINS
DEL PROJECTE
DEL CONSORCI
SEGRE RIALB
"SEGRE RIALB
ESTACIÓ NÀUTICA
D'INTERIOR"

QUEDA CONSTITUÏDA
L'ASSOCIACIÓ DE
PROPIETARIS FORESTALS
DE LA CONCA DEL
SEGRE RIALB

EMPRENEDORIA:
RAMON BAJONA
I SALVADOR GRAELLS

Direcció i edició

Consorti Segre Rialb

Plaça de l'Alzinera s/n
25791 Tiurana
973 056 034
info@segrerialb.cat
www.segrerialb.cat

Fotografia:

- Consorti Segre Rialb
- Portada:
La Clua de Bassella.
Autor: Jordi Odèn

Disseny i maquetació

Sara Lupiáñez i Fontanet

Redacció:

- Consorti Segre Rialb
- Ajuntament de
la Baronia de Rialb
- Ajuntament de Bassella
- Ajuntament d'Oliana
- Ajuntament de Peramola
- Ajuntament de Ponts
- Ajuntament de Tiurana
- Consell Comarcal de la
Noguera
- Consell Comarcal de
l'Alt Urgell

Dipòsit legal:

L1297-2015

EDITORIAL

Com a presidenta del Consorti Segre Rialb et presento la catorzena edició del butlletí informatiu "Actualitat Segre Rialb" elaborat amb l'objectiu d'informar-te de les actuacions que es promouen en el territori.

L'any que ha començat ve carregat de noves oportunitats i nous reptes pels territoris rurals. Els fons Next Generation de la Unió Europea beneficiaran tres projectes per renovar i diversificar l'oferta turística de Lleida, i un d'ells recau al nostre territori, en fomentar-hi la sostenibilitat turística amb propostes valorades amb 2,5 milions d'euros. El projecte del Consorti Segre Rialb que opta a rebre finançament dels Next Generation s'ha presentat dins l'àmbit de destinacions turístiques rurals i pretén crear el producte turístic d'una estació nàutica d'interior incrementant els usos del pantà, tot incorporant altres propostes municipals de millora de l'entorn per contribuir, amb tot plegat, a la desestacionalització de l'oferta turística actual i posar en valor la infraestructura.

Amb l'objectiu d'afavorir el desenvolupament local continuarem impulsant accions per treballar àmbits de promoció econòmica, com és la gestió forestal multifuncional, per així promoure la diversificació econòmica tenint en compte les característiques que ens identifiquen i les capacitats locals; i altres àmbits, no menys importants, com és el repte demogràfic.

En aquesta edició del butlletí t'informem de les accions més característiques dutes a terme i aprofitem per apropar-te a alguns dels projectes que s'impulsen des de les respectives comarques.

Gemma Orrit i Capdevila
Presidenta
Consorti Segre Rialb

EL CONSORCI SEGRE RIALB PRESENTA ESMENES AL PLA HIDROLÒGIC DE L'EBRE

Novembre de 2021. Aprofitant que el nou Pla Hidrològic de la demarcació de l'Ebre per al període 2022-2027 es trobava en fase d'exposició pública, des del Consorci Segre Rialb s'hi van presentar esmenes. Aquestes foren tractades en el marc de la Junta de Govern de l'entitat, amb l'objectiu de continuar reivindicant les actuacions pendents de reposició i compensació per la construcció del pantà de Rialb, ara fa més de vint anys, i que encara no s'han licitat.

Juntament amb les compensacions s'han reivindicat altres actuacions de sostenibilitat ambiental.

Segons va detallar la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre (CHE), el nou Pla fixa per primera vegada cabals ecològics mínims a totes les masses d'aigua superficials de la conca, la qual cosa suposa passar de les 69 actuals a 687.

El Pla no inclou noves actuacions de regulació i es preveuen només aquells projectes de transformació en regadiu procedents, en la seva majoria, de plans anteriors "que compten amb recurs garantit i finançament compromès."

QUEDA CONSTITUÏDA L'ASSOCIACIÓ DE PROPIETARIS FORESTALS DE LA CONCA DEL SEGRE RIALB

Novembre de 2021. El propassat 5 de novembre de 2021 tingué lloc la constitució de l'Associació de Propietaris Forestals de la Conca del Segre Rialb amb l'objectiu de treballar conjuntament en la prevenció d'incendis i buscar recursos per millorar la gestió dels boscos privats i potenciar-los com a espais transversals d'ús social i productiu.

L'associació es va constituir, inicialment, amb 15 socis que engloben boscos privats de Ponts, la

Baronia de Rialb, Tiurana, Peramola, Bassella i Ollana i dona compliment a un dels set objectius estratègics del Pla Director Urbanístic (PDU) de l'embassament de Rialb: integrar la Gestió Forestal Multifuncional com un element clau del territori, entenent els boscos de la conca Segre Rialb com a proveïdors de serveis ecosistèmics, la viabilitat dels quals s'ha de garantir i promoure com un actiu econòmic capaç de generar llocs de feina de valor al medi rural.

ACTUACIONS TURÍSTIQUES PER VALOR DE 2,5 MILIONS D'EUROS DEL FONS NEXT GENERATION DINS DEL PROJECTE DEL CONSORCI SEGRE RIALB "SEGRE RIALB: ESTACIÓ NÀUTICA D'INTERIOR"

El Consorci Segre Rialb desenvoluparà amb els fons europeus 16 accions turístiques en matèria de sostenibilitat i creació de producte turístic durant les anualitats 2022, 2023 i 2024.

Desembre de 2021. El projecte "Segre Rialb: estació nàutica d'interior", presentat pel Consorci Segre Rialb, ha obtingut 2,5 milions d'euros del fons Next Generation de la UE en la convocatòria extraordinària dels Plans de Sostenibilitat Turística. Les diferents actuacions turístiques del projecte en matèria de sostenibilitat, que afecten pràcticament el conjunt dels sis municipis que envolten l'embassament de Rialb. Aquestes actuacions s'encaminen a desenvolupar àrees d'actuació que garanteixin dur a terme un producte turístic bàsicament nàutic a l'embassament de Rialb i la millora d'altres productes turístics complementaris i perifèrics, la seva promoció i el suport a la capacitat operativa dels ens gestors. Es tracta de potenciar productes complementaris d'alt potencial (senderisme, cicloturisme, esdeveniments esportius), d'interès específic (esports d'aventura, pesca, turisme cultural) i d'interès estratègic (turisme de natura, rural i familiar).

4 eixos objectius

Les 16 actuacions seleccionades s'articulen en 4 grans eixos: transició verda i sostenible, amb una partida global de 557.754 euros; millora de l'eficiència energètica, amb una partida de 730.699 euros; transició digital, amb una partida de 262.696 euros, i competitivitat territorial, amb una partida de 948.851 euros.

La presidenta del Consorci Segre Rialb, Gemma Orrit, ha manifestat que l'aprovació de les actuacions previstes en el projecte "Segre Rialb: estació nàutica d'interior" representa l'esforç de l'estratègia seguida des del Consorci Segre Rialb i del territori, amb una aposta clara per posar en valor les aigües d'interior, on en l'eix vertebrador de les accions plantejades hi ha l'impuls

d'activitats nàutiques, com a gran actiu del territori i pel desenvolupament turístic sostenible com el requeriment necessari per crear un model que sigui capaç de generar riquesa respectant i preservant el territori.

El principal objectiu del projecte "Segre Rialb: estació nàutica d'interior", en el marc de la convocatòria extraordinària de Planes de Sostenibilitat Turística en Destinos, és poder aprofitar el fons Next Generation per tal de potenciar l'aposta turística actual. Aplicant els criteris de sostenibilitat que marcava la convocatòria es va treballar la manera de poder efectuar una intervenció que articulés el conjunt del territori i permetés potenciar el turisme prenent la sostenibilitat com a paradigma transformador.

Les principals actuacions

En el primer eix, el de transició verda i sostenible, es recullen tres actuacions. Una via blava al marge de l'embassament de Rialb i el riu Segre, que es planteja començar a arranjar el tram que discorre pels termes municipals alt urgellencs d'Oliana i Peramola -a la cua del pantà-, a més de Ponts, on hi ha la presa. La idea, i en una segona fase, és crear un sender per anar a peu o en bicicleta que acabi recorrent els sis municipis d'aquest entorn. Es preveu també, l'adequació del canal d'aigües braves de Ponts, i l'adequació d'una ruta de senderisme a la Ribera Salada, entre el pont d'Ogern i el pont d'Altès.

El segon eix, destinat a la millora de l'eficiència energètica, preveu la implantació d'una pèrgola solar a Tiurana per la recàrrega de vehicles i bicicletes elèctriques, i també l'adquisició de bicicletes elèctriques per recorreguts

cicloturístics i punts de recàrrega. També es prepara el desenvolupament d'infraestructures i accessos per la mobilitat sostenible i senyalització a l'entorn del pantà de Rialb. També s'ha previst l'adquisició d'un catamarà, alimentat amb energia solar, per a rutes dins del pantà.

El tercer eix, destinat a projectes de transició digital, planteja la creació d'una xarxa de connectivitat wifi en diferents punts d'interès turístics d'àrees rurals. També es preveuen actuacions destinades a millorar els canals de comunicació, així com una plataforma web i un portfolio digital de l'oferta turística. Així mateix es preveu la implantació de senyalització "selfie experience", per tal de que el turista faci difusió dels seus valors naturals i culturals, a més de la seva compatibilitat com a atracció per a un turisme sostenible i responsable.

El quart eix, destinat a la competitivitat territorial, preveu d'una banda la creació d'un centre d'acollida i dinamització de l'escalada i esports de mitja muntanya a Peramola, la creació d'un equipament d'activitats nàutiques a la Baronia de Rialb, l'acondicionament del mirador de la Torre i mirador del Pou de Gel a Oliana, la creació d'un parc d'aventures orientat al turisme familiar a Ogern i la creació d'un espai com a mirador astronòmic "Observatori de l'Univers StarLight" a Tiurana.

Adecuació d'un sender a la Ribera Salada
(Pont d'Ogern - Pont d'Altès)

Adecuació i millora del Canal d'Aigües Braves de Ponts

ELS MIRADORS PANORÀMICS DE CAMINA PIRINEUS

Les actuacions comprenen la instal·lació de nous miradors i la remodelació d'antics equipaments

Durant la darrera dècada del segle XX es van començar a instal·lar miradors panoràmics a diversos indrets de l'Alt Urgell amb la finalitat de donar a conèixer el paisatge i el patrimoni natural que des d'aquests llocs es podia contemplar, amb una variada tipologia, fruit d'autories i plantejaments diferents segons el moment.

Des del projecte Camina Pirineus s'ha proposat fer una tasca sistemàtica de senyalització dels indrets més suggeridors de la comarca, segons un model unificat, amb l'objectiu d'identificar i interpretar el patrimoni que des de cadascun d'ells s'albira. Així mateix, el projecte també vol intervenir en l'actualització i la substitució d'antics miradors que s'han vist afectats pel pas del temps.

El projecte Camina Pirineus ha decidit instal·lar de nou o restaurar un total de disset miradors, que són els següents:

1. Mirador del Port del Cantó, al municipi de Montferrer i Castellbò.
2. Mirador de la carretera d'Estamariu, al municipi d'Estamariu.
3. Mirador d'Arsèguel, al municipi d'Arsèguel.
4. Mirador de Toloriu, al municipi de Pont de Bar.
5. Miradors de Santa Fe, al municipi d'Organyà.
6. Mirador de Narieda, al municipi de Fígols i Alinyà.
7. Mirador del Querforadat, al municipi de Cava.
8. Miradors de la Trava, al municipi de la Vansa i Fórns.
9. Mirador de la Clua, al municipi de Bassella.
10. Mirador de Santa Pelaia, al municipi de Fígols i Alinyà.
11. Mirador de Coll de Nargó, al municipi de Coll de Nargó.
12. Mirador de coll de Bancs, al municipi de la Vansa i Fórns.

Mirador de la Clua de Bassella.

13. Mirador de la collada de Pubill , al municipi de Montferrer i Castellbò.
14. Mirador de la vall de Cabó, al municipi de Cabó.
15. Mirador de l'Ajuntament de Peramola, al municipi de Peramola.
16. Miradors de la carretera de Politg, al municipi de Peramola.
17. Mirador de Gavarra, al municipi de Coll de Nargó.

A dia d'avui ja s'han instal·lat nou d'aquests miradors (els de la carretera d'Estamariu, d'Arsèguel , del Port del Cantó, Coll de Bancs, Collada del Pubill , entre altres) i que durant els propers mesos, en funció de la climatologia s'acabaran d'instal·lar els pendents. Aquests miradors inclouen els següents elements:

Per una banda, una fotografia panoràmica del paisatge que es contempla des de cadascun d'aquests miradors, amb identificació de topònims, acompanyada d'un text interpretatiu amb continguts sobre el paisatge, el patrimoni natural i cultural visibles o directament relacionats amb l'àmbit geogràfic específic de cada mirador.

D'altra banda, cada mirador inclou una matrícula, que recull les dades identificadores de cadascun d'ells com a part integrant de la xarxa d'equipaments ecoturístics de l'Alt Urgell.

Aquesta actuació forma part de l'Acció A3 de Miradors i recursos ecoturístics del projecte Camina Pirineus: Xarxa de camins i s'emmarca en el PO FEDER CATALUNYA 2014-2020 - Operació G003-000662 CAMINA PIRINEUS: xarxa de senders a la carta, l'eina de posicionament ecoturístic de l'Alt Urgell.

Consell Comarcal de l'Alt Urgell

MIRADORS ESTEL·LARS A LA NOGUERA

S'han instal·lat als municipis d'Artesa de Segre, Tiurana i Vilanova de Meià

El Consell Comarcal de la Noguera, amb la col·laboració de l'Ajuntament de cada municipi, ha instal·lat tres miradors estel·lars en diferents ubicacions de la serra del Montsec que, gràcies a la manca de contaminació lumínica, permeten una bona observació astronòmica del cel nocturn.

Aquesta acció forma part del projecte europeu Pirineus La Nit, del qual és soci el Consell Comarcal de la Noguera, i que es defineix com una estratègia pirinenca per millorar la qualitat dels ecosistemes transfronterers per protegir i millorar la foscor natural nocturna. També en són socis 2 entitats navarreses i 3 de franceses, i està finançat pels fons europeus POCTEFA.

En aquests miradors hi ha instal·lats un indicador de l'estrella polar (Polaris) que permet localitzar-la a la cua de l'Óssa Menor i un plafó rodant que cal col·locar en la data de l'observació. A ull nu s'hi localitza l'esmentada Óssa Menor (Ursa Minor) i la resta de constel·lacions circumpolars que sempre podem veure en la nostra ubicació geogràfica, encara que en diferents posicions: l'Óssa Major (Ursa Major), el Drac (Draco), Cefeu (Cepheus) i Cassiopea (Cassiopeia). A la roda també es marquen els canvis d'estacions: Equinoccis (EQ) i Solsticis (SL). Per completar la informació, hi ha instal·lat un plafó fix on s'explica com observar el cel nocturn.

La ubicació dels miradors astronòmics és:

Vilanova de Meià (la Lloella del Llop): Lat: 42° 0' 38" N ; Lon: 1° 0' 0" E

Tiurana (ermita de Sant Ermengol): Lat: 41° 57' 54" N ; Lon: 1° 14' 53" E

Artesa de Segre (el Castellot): Lat: 41° 53' 30" N ; Lon: 1° 03' 24" E

La participació en el projecte PLN reforça la valorització i la protecció del cel fosc estrellat de la Noguera i complementa les actuacions dels municipis de la comarca per ser certificats com a zona Starlight. Actualment, 5 municipis han obtingut la certificació de destinació i reserva Starlight (Àger, les Avellanes i Santa Linya, Camarasa, Alòs de Balaguer i Vilanova de Meià), i 13 més la de reserva (Ivars de Noguera, Algerri, Os de Balaguer, Castelló de Farfanya, Balaguer, la Sentiu de Sió, Cubells, Foradada, Artesa de Segre, Ponts, Oliola, Tiurana i la Baronia de Rialb).

Consell Comarcal de la Noguera

Mirador de Sant Ermengol (Tiurana).

NOU EMBIGAT A L'ESGLÉSIA DE SANT MARTÍ DE TERRASSOLA

A la part centre nord del terme de la Baronia de Rialb, i a prop de la masia que li dona el nom de Terrassola, ens trobem amb aquesta peculiar església romànica bastida inicialment en el s. X i ampliada en el s. XI. L'advocació a Sant Martí fou molt popular a l'edat mitjana, i ens arribà des de l'altra banda dels Pirineus (Sant Martí de Tours) com moltes d'altres que estaven íntimament relacionades amb els camins de pelegrinatge. Fou assentada al cim d'un puig d'uns 50 m d'alçada, dominant el meandre que forma el riu Rialb en aquella part compresa sota el mas de Cots i la Roca Blanca. Fou bastida sobre la roca mare del cim, i això és palès quan en accedir al petit temple, el sòl, a excepció de la part de l'altar que és enllosat en pedra, és la mateixa roca principal. Tot i això, la base i mur del sector proper al barranc, també han estat actualment consolidats per a evitar danys a conseqüència de les esclavissades.

Segurament, en un esforç d'adaptació a l'espai del relleu, la seva planta regular, presenta una sola nau la qual és força allargassada, mesurant uns 5 m d'ample per uns 17 m de llarg. Originalment, era coberta amb una volta de canó que era suportada per sis arcs formers integrats en els murs laterals i alhora, reforçada per tres arcs torals, actualment també desapareguts. En aquests arcs, i amb segurament la voluntat d'aprofitar l'espai, hi tenim uns bancs de pedra. A llevant, l'absis, en el qual veiem una finestra de doble esqueixada, com les altres dues de la meitat de llevant del mur sud. La coberta de la nau és de teules i de lloses en la part de l'absis.

Actualment, el temple manté dues portes d'ingrés. L'una, a la façana oest, presenta amples dovelles, i està mig paredada, segurament per evitar l'esfondrament. A sobre d'aquesta entrada, un modest campanar de cadireta d'un sol ull. En aquesta part, encara tenim les restes força ben conservades dels murs del que en el seu moment, formarien part d'un atri, o en aquest cas, un cobert tancat. Aixopluc que sempre seria d'agrair pels fidels i visitants. Una altra porta i de posterior construcció, és a la façana sud, amb un arc apuntat. Una altra, però, i pel que sembla, la que antigament era la principal, i localitzada a la façana meridional, romana ara tapiada.

La decoració escultòrica és quasi inexistent tret dels vuit arcs llombards de l'absis que van ser obrats de manera espartana. I és aquí, a l'absis, on podem apreciar ben bé encara, i de manera generosa, l'arrebossat de calç. I immediatament, el que fou el vell cementiri parroquial —també adaptat al terreny— on encara es pot apreciar alguna creu.

Recentment, i en substitució a l'antic embigat de fusta que ja era molt malmès, se n'ha fet un de nou —igualment de fusta—, amb la finalitat de protegir l'estructura de l'edifici i perllongar, per tant, la seva conservació. L'església de Sant Martí de Terrassola, integra aquest bell espai natural d'oci i d'esbarjo que ens ofereix el riu Rialb, amb un camí recentment adaptat pel pas de vehicles i amb diverses zones d'aparcament. Un esforç més que des del nostre municipi es cristal·litza per a donar el millor del romànic i del seu entorn paisatgístic de la Baronia de Rialb.

Ajuntament de la Baronia de Rialb

LA CHE INICIA L'ACTUACIÓ DE DEMOLICIÓ D'EDIFICACIONS DETERIORADES A LA CLUA, PER MILLORAR-NE LA SEGURETAT I FACILITAR EL DESENVOLUPAMENT TURÍSTIC I CULTURAL DE L'ENTORN DE RIALB

Març de 2022. La Confederació Hidrogràfica de l'Ebre (Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic) ha iniciat els treballs de demolició d'edificis en mal estat del nucli de la Clua, al municipi de Bassella, per un import de 125.612 euros i un termini d'execució de dos mesos. L'objectiu és millorar la seguretat del nucli i facilitar les intervencions previstes al futur pel Consistori de Bassella per al desenvolupament de la zona.

Per a la construcció de l'embassament de Rialb, al riu Segre, es van fer expropiacions entre les quals figuren uns edificis situats al nucli de la Clua, i aquest projecte té com a objecte salvaguardar el nucli de la Clua dels riscos derivats del seu actual estat, per a la qual cosa es demoliran els edificis que estan molt deteriorats.

La Confederació Hidrogràfica de l'Ebre va encarregar la redacció d'un projecte d'intervenció al nucli de la Clua, Bassella, per millorar la seguretat i facilitar les intervencions previstes pel Consistori pel desenvolupament de la zona. Aquest projecte ja s'ha acabat i inclou, a més de la demolició dels edificis expropiats, l'adequació dels espais resultants. Després de l'obra se cediran a l'Ajuntament de Bassella els elements petris que es puguin utilitzar en accions de rehabilitació futura.

Mantenir el patrimoni històric i turístic de la zona

L'acció sobre el patrimoni expropiat per a la construcció de Rialb s'ha impulsat de manera coordinada entre l'Ajuntament de Bassella i la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre, després de reunions i trobades i amb l'objectiu comú de potenciar l'entorn de l'embassament, per a la promoció turística i el desenvolupament econòmic i social.

La Confederació impulsa la recuperació del patrimoni mitjançant la col·laboració amb els Ajuntaments per executar projectes viables i que ajudin al desenvolupament dels nuclis afectats per les expropiacions per a la construcció d'infraestructures.

Ebre Sostenible

Aquestes obres a la Clua responen als eixos de gestió de l'organisme per un Ebre Sostenible, en concret a l'eix 2, "Milliores en la gestió", que agrupa aquelles actuacions que es dirigeixen cap a una millora de l'ús de l'aigua a partir de l'increment de l'eficiència dels sistemes i la millora del control dels volums d'aigua utilitzats.

Ajuntament de Bassella

Treballs de demolició d'edificis al nucli de la Clua (Foto: CHE).

MILLORA I ACONDICIONAMENT DE LA PISTA POLIESPORTIVA A OLLANA

L'Ajuntament d'Ollana està treballant en la millora i l'acondicionament de la pista poliesportiva exterior, situada al costat del camp d'esports municipal. Aquesta pista fou construïda a la dècada dels vuitanta i actualment es trobava molt deteriorada pel pas del temps i les inclemències meteorològiques.

Les obres van estar adjudicades a l'empresa Courts International XXI, i consisteixen en la substitució del paviment, la renovació de la instal·lació elèctrica de l'enllumenat i renovació de l'equipament esportiu.

La inversió, de gairebé 55.000 euros, compta amb finançament del Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya (PUOSC).

Aquesta instal·lació és l'única al municipi que disposa de zona per jugar a basquet i era una petició insistent que es feia a l'Ajuntament, per part, sobretot, de les persones més joves del municipi.

La zona esportiva es va complementar, també, durant l'estiu passat amb una pista de vòlei platja, una de les antigues pistes de tennis de les que disposava el municipi.

Totes aquestes millores necessàries ajudaran a la promoció i el foment de l'esport entre la població ollanesa.

Ajuntament d'Ollana

PASSEJADA POÈTICA I MUSICAL EN FAMÍLIA PEL CAMÍ DE LES FONTS

L'Ajuntament de Peramola promou una nova activitat que combina la descoberta de l'entorn local, la poesia i la música. És la Passejada Poètica i Musical en Família pel Camí de les Fonts. La proposta es va presentar el passat mes de setembre.

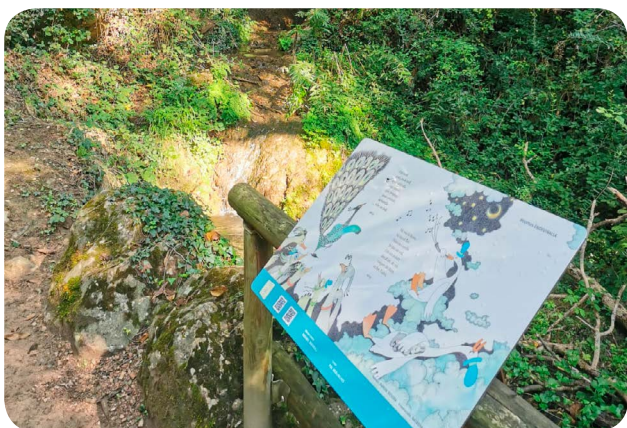
Segons han explicat des del Consistori, la filosofia d'aquesta nova proposta és posar en valor "que la poesia és el llenguatge de comunicació essencial pels infants", perquè convida a la cançó, al ritme i al joc; desvetlla nous estímuls, causa plaer i potencia la capacitat de meravellar-se". Així, aquesta idea de passejada vol introduir els més menuts "en l'univers fascinant de les primeres sensacions, dels primers descobriments, de les primeres paraules de la natura i del món que ens envolta".

Per fer-ho possible, la caminada es complementa amb l'accés a un total de 21 plafons i 33 poemes escrits per l'autor peramolí Ramon Besora. Nascut l'any 1946, al llarg de la seva trajectòria com a mestre, escriptor i editor, Besora ha treballat per transmetre als infants les emocions que ofereix la poesia, amb l'aval d'haver estat amic personal d'un dels millors

poetes catalans contemporanis, Miquel Martí i Pol. "D'ell en va aprendre la feina d'esprémer les paraules (com si les hagués passat per un alambí o filtre) a fi d'extreure'n tota la seva essència fins a ser capaç d'oferir-nos un conjunt de poemes exquisits", segons destaca l'escriptor Gabriel Janer Manila. L'autor mallorquí també assenyala que els textos de Besora "concentren en un mínim molt ben triat de paraules i versos la vida i els seus múltiples matisos: els sons, els perfums, els colors, les onomatopeies, belles metàfores i la venturosa gràcia de l'art".

Ramon Besora ha estat guardonat amb el Premi Baldori Reixac, per les seves aportacions en l'àmbit de la didàctica de la llengua; l'Octogone d'Honneur (atorgat pel Centre Internacional d'Estudis de Literatura Juvenil de París); el premi Critici in Erba Prize (atorgat a Bolonya), per les seves edicions, i el Premi Internacional d'Innovació, concendit també a Bolonya.

Ajuntament de Peramola

REOBERTURA DEL MUSEU BONCOMPTE

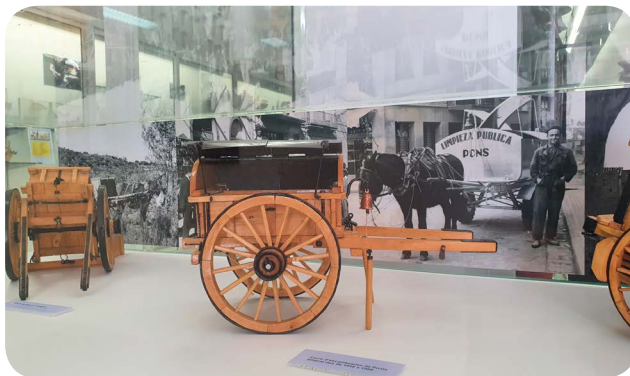
Després d'uns quants anys d'activitat més aviat reduïda, l'onze de setembre passat es reobrí parcialment el Museu Boncompte a Ponts -inaugurat el 1993-, amb la presentació del llibre editat per Portaveu: «Els estralls de la maltempada (1936-1945) a Ponts» de Manuel Gabriel i Jordi Vidal; una mostra a l'entorn de la documentació sobre la qual s'havia fet la recerca per a dur-lo a terme; l'exposició d'una bona part de l'armament -del fons de la col·lecció Boncompte- emprat durant la Guerra Civil, i la presentació de la pel·lícula «Abans, durant i després de la maltempada», de l'autoria del mateix Vidal.

D'ençà d'aleshores (11/09/21) el museu només s'havia obert per a visites concertades, però a partir del dia 26 de febrer, aquest espai, en què també s'hi ha emplaçat l'oficina de turisme, ja obre les portes diàriament, de 10 a 13h. Aquell primer dia de represa d'activitat continuada s'hi presentà la nova edició de Portaveu "Els antics oficis, feines i eines dels pontsicans", de l'autoria de Rogeli Pedró, i alhora va tenir lloc la inauguració de la segona mostra temporal que acull el museu: "Miquel Olivart, les eines d'abans, a escala.

En relació a Miquel Olivart, que és l'artífex de les eines a escala que s'hi exposen actualment, cal dir que fins fa uns anys treballà com a ferrer de tall, i d'ençà de finals dels anys setanta està duent a terme una tasca remarcable envers els oficis d'abans traduït en les seves eines. Tot i que aquestes petites 'meravelles' que ell ha fet, parlen per si soles, el seu autèntic mèrit resideix en l'aspecte didàctic.

A través de la promoció de les activitats esmentades des del museu i de la difusió del seu contingut, procedent -majoritàriament- de les nostres contrades, l'Ajuntament de Ponts demostra que té el ferm propòsit de promoure el foment de la cultura i la difusió del patrimoni del nostre territori, i de retruc, que se'n beneficiï l'hostaleria del nostre entorn, ara molt tocada per aquest temps de pandèmia. El repte que això suposa és important i requereix la implicació de tots els estaments d'aquest indret del Segre Mitjà, ja que sense la col·laboració d'institucions i associacions serà difícil assolir.

Ajuntament de Ponts

TIURANA CREA LES RUTES TIURANATURA

Des de l'any 2020 l'Ajuntament de Tiurana treballa per a realitzar un projecte que anomena **TiuraNatura**. Es tracta, en una primera fase, d'un estudi sobre el terreny, planificació, disseny i creació de noves rutes a peu i amb bicicleta i que es troben geolocalitzades per a dispositius mòbils per tal de seguir-les correctament. Fins a l'aparició d'aquest projecte, Tiurana comptava amb 3 rutes de senderisme i una de BTT. Actualment, aquest projecte encara resta obert i ja compta amb 14 noves rutes de senderisme i, com a novetat, les ha dividit en quatre tipologies diferents per arribar a un públic com més ampli millor:

- **Rutes de senderisme:** que transcorren per camins i senders, ideal per a fer passejades més exigents per la tipologia del terreny o corrent fent el teu esport preferit.

- **Rutes familiars:** rutes de senderisme com les anteriors, però molt més curtes, igualment transcorren per camins i senders i són ideals per fer en família amb la quitxalla com a eina educativa d'introducció al medi natural i l'activitat física tot despertant el seu interès per la natura i la conscienciació mediambiental i la pràctica de l'esport a l'aire lliure tot parant a jugar enmig del bosc o fer un mos.

- **Rutes turístiques:** rutes amb itineraris d'asfalt, camins i senders sense massa dificultat tècnica buscant una accessibilitat més gran de públics i que tenen un atractiu turístic com el Camí de Sant Jaume, les ermites romàniques, restes de la Guerra Civil, el paisatge i les postes de Sol o la fauna i la flora.

- **Caminades saludables:** les rutes més accessibles de TiuraNatura que poden realitzar persones no habituades a l'esport o senderisme o amb dificultats de mobilitat per

afrontar rutes més complicades. Aquestes transcorren per superfícies més àmplies d'asfalt i terra, carreteres i camins, i que no presenten tants obstacles.

D'altra banda, TiuraNatura també incorporarà **rutes amb bicicleta**, tan de muntanya com de carretera. Tota la informació de les rutes la podeu trobar a l'oficina de turisme de l'Ajuntament, al web www.tiurana.cat i en aplicacions per a mòbils com Wikiloc, AllTrails o Relive.

Finalment, també es realitzen **activitats de lleure i esport a l'aire lliure** durant tot l'any relacionades amb aquestes rutes i adherint-se a campanyes de conscienciació per la salut i el medi ambient, com el Dia mundial de l'activitat física a l'abril, el Le'ts clean up Europe al maig o la Setmana de la Natura al juny i tot incloent-ho dins el seguiment que l'Ajuntament fa dels Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030 per tal de millorar la qualitat de vida dels seu veïnat i el d'oferir una oferta turística més sostenible i saludable als visitants. Aquestes activitats les podeu trobar a la nostra web i als perfils de les nostres xarxes socials d'Instagram, Facebook i Twitter, així com les novetats que vagi incorporant aquest projecte TiuraNatura destinat a fer-nos gaudir d'una manera responsable de la natura i paisatge del meravellós paratge de Tiurana.

Ajuntament de Tiurana

APLECS, FIRES, CAMINADES, CAMPIONATS ...

Abril

- 3 Caminada Oliana- Cambrils. Organitza GEO (grup excursionista d'Oliana)
- 14 Aplec de Sant Ermengol. Tiurana
- 15 Ruta del romànic per la Baronia de Rialb (visita a 4 esglésies)
- 15 Fira del Griu – Artesania autòctona. Peramola
- 15 Representació de la Passió Viva. Oliana
- 15 La Processó del Silenci. Ponts
- 16 Cursa de muntanya "Volta a Peramola" <http://voltaperamola.cat/Peramola>
- 16 Cursa d'orientació per a totes les edats. Tiurana
- 17 Cantada de Caramelles (després de la Missa). Oliana, Peramola, Ponts i Tragó
- 17 Aplec a la Mare de Déu de Sant Mer. Bassella
- 23 Aplec Mare de Déu de Castell-llebre. Peramola
- 24 Aplec a Sant Marc de Pallerols. La Baronia de Rialb
- 30 Aplec a Sant Ermengol. Tiurana
- 30 Let`s Clean Up l'entorn del riu Segre i trencall Torreblanca. La Baronia de Rialb.

Maig

- 1 Caminada popular a Sant Pere de Ponts. Organitza CEXTA Ponts
- 1 Aplec a Sant Pere de Ponts
- 1 Festa del Roser d'Ogern
- 1 Aplec de Santa Eulàlia de les Anoves. Oliana
- 8 Aplec a Sant Martí de Terrassola . La Baronia de Rialb.
- 15 Roser de Palau de Rialb. La Baronia de Rialb
- 22 Caminant pels boscos de Vilaplana. La Baronia de Rialb

Juny

- 5 Festa del Roser de la Cirera de Gualter
- 5 Setmana de la natura a Tiurana
- 24 Ruta del romànic per la Baronia de Rialb (visita a 4 esglésies)
- 26 Festa del Roser de Ponts

● Activitats culturals i religioses

● Activitats infantils i familiars

● Activitats esportives

● Activitats juvenils i/o d'oci

● Fires i mercats

● Visites guiades – Ruta turística

RAMON BAJONA I SALVADOR GRAELLS

L'any 2000, en Ramon Bajona i en Salvador Graells, nascuts a Ponts, inicien els estudis de cuina i gastronomia a l'escola d'Hoteleria i Turisme de Lleida. Més tard estudien pastisseria i reposteria, i també viticultura i enologia a l'escola Mercè Rossell i Domènech d'Espells. Tot això, compaginant-ho amb la feina de cuiners els caps de setmana. L'any 2009, però, prenen la decisió d'iniciar un projecte a la Baronia de Rialb, gestionant el Restaurant/Local social del nucli de Gualter. Anys després regentaran dos restaurants més a la població de Ponts. La nit de fi d'any de l'any 2014 obririen l'Apagallums i setmanes abans de l'inici de la pandèmia, La Parada.

L'entrevista...

Com va ser el vostre inici com a emprenedors? Quant fa d'això?

Tot va començar l'1 de maig de 2009 quan vàrem obrir per primer cop les portes del restaurant Rialb, a Gualter. En aquell moment teníem 25 anys i molta il·lusió en el projecte. La idea era dirigir la cuina i el servei de restaurant i complementar l'oferta turística que aleshores hi havia a la Baronia de Rialb, i poder oferir als clients del allotjaments rurals una gastronomia de proximitat.

Com definiríeu la vostra cuina?

La cuina que elaborem és una cuina molt sincera, que requereix dedicació, ja que tot el que oferim està elaborat per nosaltres. Utilitzem producte de proximitat, fusionant els sabors de la cuina tradicional amb tècniques de la cuina més actual.

Com us complementeu tots dos en el dia a dia?

El que més ens agrada als dos es cuinar, però actualment al regentar tres establiments ens veiem obligats a dedicar moltes hores de gestió. El nostre dia a dia comença al matí, a primera hora, per poder-ho tenir tot a punt al migdia pel client. Sempre intentem buscar i dedicar temps a crear noves elaboracions.

Quin és l'èxit de la cuina del Rialb?

Al restaurant Rialb és on oferim la cuina més tradicional, adaptada a l'actualitat. Utilitzant producte de proximitat i elaborant dia a dia els plats per a que tot sigui sempre el més fresc possible.

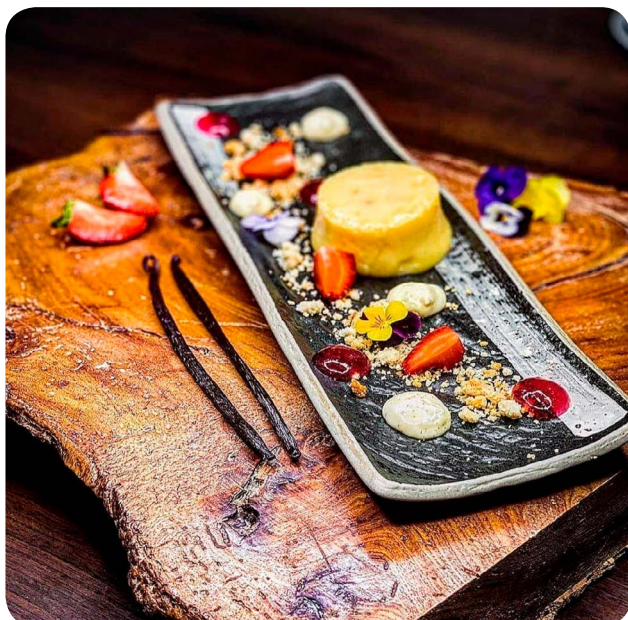
Què significa per a vosaltres l'Apagallums?

L'Apagallums representa la nostra part més atrevida. Dins un ambient més informal, fusionem diferents tipus de cuina, tot servint-la en format de tapes elaborades al moment. Al capdavant de la cuina hi ha la Roser que s'encarrega de dirigir els serveis de dinars i sopars.

Com s'engendra la iniciativa del menjar ràpid amb l'establiment de "La Parada" de Ponts?

La idea de La Parada va ser traslladar la nostra filosofia de cuina de proximitat i qualitat, a un format de menjar ràpid i dins un ambient desenfadat. El client pot gaudir d'una proposta de menjar ràpid

elaborat amb producte de proximitat, carns ecològiques i de qualitat, i elaboracions casolanes.

Com vàreu fer front a les conseqüències de la pandèmia? Confinaments, restricció d'horari, aforament limitat...

Bé, les primeres setmanes vam entrar una mica amb estat de xoc. Vàrem estar uns mesos amb els establiments tancats. Fruit d'aquesta situació vam iniciar una proposta de "plats per emportar", adaptant-nos així al moment complicat que estàvem vivint. Gràcies a aquest canvi, vam aconseguir tirar endavant els tres negocis durant els mesos de restriccions més dures de la pandèmia. Més tard, amb la reobertura dels establiments, vàrem continuar treballant amb normalitat. Si hem de dir alguna cosa positiva d'aquesta pandèmia, és que seguim treballant amb el mercat del menjar per emportar, ja que és una costum que s'ha quedat pels nostres clients.

Un primer, un segon i uns postres idonis per aquesta temporada en que ens trobem.

Un primer. Ofegat de pèsols, carxofes i brandada de bacallà.

Un segon. Cabrit de Tòrrec rostit amb poma i anís.

Postres. Crema de romaní.

Quin consell donaríeu als joves que volen emprendre en el món rural?

Els hi donaríem el mateix consell que a qualsevol emprenedor que vulgui obrir un negoci en qualsevol altre lloc. Primer, estar disposat a dedicar-hi moltes hores, i no menys important, intentar ser molt eficient.

SEGRE RIALB

CONSORCI SEGRE RIALB

El Segre Rialb

Amb la col·laboració de:

